

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อให้ธรรมกล่อมหัวใจใจ ให้หัวใจมันเชื่อใจ ให้หัวใจมันอย่าคั่นรนเกินไป หัวใจมันคั่นรนเกินไปเพราะว่าค้นหาความทะยานอยากมันล้นฝั่ง คำว่า “ล้นฝั่ง” ความคิดของคน ความคิดของคนมันเป็นสิ่งมหัศจรรย์ ความคิดของคนเพราะมันคิดได้ร้อยแปด คิดได้มหัศจรรย์มาก แต่ความมหัศจรรย์นั้นถ้าคิดเป็นบวก คุณ ทางวิทยาศาสตร์เขาวิเคราะห์หัวใจของเขาเพราะความคิดของเขา ความคิดของเขา เขาคิดมาเพื่อเป็นประโยชน์ไง คิดแล้วทดสอบ คิดแล้ววิจัย คิดแล้วเอามาต่อยอด ต่อยอดทำความดีของเขา แต่เวลาค้นหาความทะยานอยาก ก็เลศของเรามันคิด คิดแล้วมันทำลายตัวเองไง ถ้ามันคิดทำลายตัวเอง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง

คนเรา สิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ทั้งนั้น คุณ เวลาสัตว์มันปรารถนาความสุขของมัน แต่มันก็เป็นสัตว์ มันก็เป็นสัตว์เดรัจฉาน มันคิดของมันไม่ได้ นี่อบายภูมิ อบายภูมิตั้งแต่สัตว์เดรัจฉานลงไป ถ้าตั้งแต่สัตว์เดรัจฉานลงไป เราเกิดเป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงคุณงามความดีทั้งนั้นนะ คุณงามความดีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณงามความดีถึงที่สุดแห่งทุกข์ เวลาปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ แต่มันเป็นความลึกถึบมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์กลางหัวใจนี้

เวลาเราคิดถึงที่สุดแห่งทุกข์ วิมุตติสุข ทุกคนปรารถนา ทุกคนต้องการทั้งนั้นนะ แต่เวลาเราหาความสุขของเรา ความสุขของเราคือความสุขเวทนาไง ความสุขของเราคือความพอใจของเรา ทำสิ่งใดแล้วสมความปรารถนาของเราก็คือความสุขของเรา แต่ความสุขของเรา ก็เลศมันเอามาต่อ เวลาประพฤติปฏิบัติมันต้องข้ามพ้นทั้งความดีและความชั่ว

ความดีใจ ความดี สิ่งที่ว่ามีความสุขๆ เป็นความดีของเรา เป็นความปรารถนาของเรา เป็นสิ่งที่เราคิดเรานึกได้ใจ เราจินตนาการได้ใจ แต่เราจินตนาการถึงวิมุตติสุขอย่างนั้นไม่ได้ใจ

แต่เราจินตนาการอย่างนี้ได้ ก็เลสมันก็เอาสิ่งนี้มาล่อเรา เอาสิ่งนี้มาหลอก นี่สุขเวทนา ปราารถนา
ความสุข ปราารถนาสิ่งที่สมความปรารถนา

สมความปรารถนา ปราารถนาขนาดไหนแล้วมันก็ต้องการปรารถนาให้มากขึ้น นี่มันล้น
ฝั่งๆ ของมันไปไง ถ้ามันล้นฝั่ง ต้องมีศีล ศีลคือความปกติของใจใจ ถ้ามันจะล้นฝั่ง หยุดมันเสีย
ถ้าหยุดมันก่อน ถ้าทำคุณงามความดี ถ้าเป็นมรรค คำว่า “เป็นมรรค” เราทำคุณงามความดีของเรา
ด้วยธรรมาภิบาล ด้วยความถูกต้องดีงาม

คนที่ถูกต้องดีงาม คนเรามันทำคุณงามความดีมันถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ แต่เวลาเกิด
เป็นมนุษย์แล้ว คนเรามันก็เคยทำความผิดพลาดมา ทำความชั่วมา มันถึงมาเผาผลาญในหัวใจของ
เราไง ถ้าเราทำคุณงามความดีมา คนที่มีอำนาจวาสนา คนที่มีบารมี ทำสิ่งใดมันจะประสบ
ความสำเร็จๆ แต่คนประสบความสำเร็จขนาดไหน มันก็ต้องถึงคราวความตกอับ เวลามันตกยาก
สิ่งที่ขึ้นไปสูงสุดแล้วมันต้องตกต่ำลงมา แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า คูลี เวลาจะไปปริณิพพาน ให้พระอานนท์ไปตักน้ำมา ตักน้ำใสๆ มาดื่ม
เพราะว่ามันหิวกระหายไง ความหิวกระหาย พระอานนท์ก็ละล้าละลังๆ เพราะอะไร เพราะ
เกวียนมันเพิ่งผ่านไป พอเกวียนเพิ่งผ่านไป น้ำขุ่น

พระอานนท์ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บอก “เรากระหายเหลือเกิน เรากระหายเหลือเกิน” พระอานนท์จำเป็น จำใจต้องตัก พอจำใจต้อง
ตัก พอตักไป น้ำใส ใสเฉพาะตรงที่จะตักนั้นนะ นี่ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน อำนาจวาสนาของ
ท่านนะ เวลาพระอานนท์ไปถาม ทำไมมันเป็นอย่างนั้น สิ่งที่ไม่เคยมีไม่เคยเป็นมันก็เป็นแล้ว
เพราะมันเป็นความมหัศจรรย์ต่อหน้า

แต่ความต่อหน้า ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าบอกมันเป็นเช่นนั้นเอง มันเป็นอำนาจวาสนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง
แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้วมันก็มีเศษเวรเศษ
กรรมมันตามมา เศษเวรเศษกรรมๆ

นี่ก็เหมือนกัน คนจะทำคุณงามความดีขนาดไหนมันก็ต้องมี คนเราจะทำความดีตลอด
ต่อเนื่องไปโดยที่ไม่มีมีความผิดพลาดเลยมันไม่มี คนเราทำความชั่วไป ทำชั่วไปถึงที่สุดแล้วมัน
คิดได้ พอมันคิดได้ มันคิดได้ มันสลัดทิ้งขึ้นไปมันก็จะมาทำคุณงามความดีของมัน ทีนี้ทำคุณ

งามความดี เวลาจะประพฤติปฏิบัติต้องข้ามพ้นความดีและความชั่ว ความดี ความดีของเรา เราทำ เราอาศัยความดีไปนะ อาศัยความดี เวลาเราชวนขวยทำคุณงามความดีกัน เป็นความดีทั้งนั้นนะ แต่อย่างนี้เราก็ติดความดีของเราไป ทำความดีแล้ว ทำดีแล้วไม่มีใครเห็นเรา เราทำคุณงามความดี ทำดีแล้วไม่ได้ดี...เพราะเราปรารถนาเกินหน้ามันไปไง ทำความดี ความดีก็เพื่อเราไป

ถ้าทำความดีแล้วสะสมอำนาจวาสนาบารมี แล้วทำแล้วมันสะอาดบริสุทธิ์ คนที่ชาว สะอาด ไปนั่งที่ไหน จะทำอะไร มันมองจากลำหยาญมาก ผู้ที่มีศีลจะเข้าสังคมไหนก็ได้ มันจะเข้า สังคมไหนก็ได้เพราะเรามีความปกติ เราไม่มีสิ่งใดผิดพลาดในหัวใจของเรา นี่ความปกติของใจ ถ้ามีศีล มีศีล เราทำความสงบของใจของเรามา ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง

เวลาเรามาทำบุญกุศลของเรา เราเสียสละ เสียสละเพื่ออะไร ชีวิตนี้เราเป็นชาวพุทธ ชาว พุทธ วัฒนธรรม เครื่องแสดงออก แสดงออกอย่างไร แสดงออกเรื่องระดับของท่าน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยก็ทำอย่างนี้มาตลอด แล้วเวลาพระละ เวลาพระทำทานที่ไหน

พระก็ทำทานนะ เวลาพระเรามีสิ่งใด ขวนขวายมาสิ่งใดเพื่อสละกับบริษัท ๔ เหมือนกัน มีสิ่งใดเราก็เสียสละเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับโลกใจ หลวงตาท่านสอนประจำ ถ้าพระเราเสียสละไม่ได้ พระเราทำไม่ได้ แล้วใครเขาจะทำ เวลาพระทำก็ทำแบบพระไป เรามี น้ำใจนะ สิ่งที่เราทำขึ้นมา น้ำใจ

คนเรามีกายกับใจๆ เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครเป็นคนไปเกิด จิตนี้มันไปเกิดๆ เกิดมาในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ เวลาเกิดมาเป็นมนุษย์ ความเกิดเป็นมนุษย์ ภพชาติเกิดมาก็เพราะอำนาจวาสนา พอเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมามีกายกับใจนี้แหละ ขวนขวายเลี้ยง หา ขวนขวายมาก็เพื่อบำรุงหัวใจของเราว่ามันจะเป็นความสุขๆ แล้วความสุขขนาดไหนมันก็ ชราคร่ำคร่า ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ถ้าชีวิตมีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วเรามีสิ่งใดที่เป็นสมบัติของเราละ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำดีต้องได้ดี ทำดีต้องได้ดี ทำดีแล้วไปเกิด บนสวรรค์ ไปเกิดบนพรหม มาเกิดเป็นมนุษย์อีก แล้วทำชั่ว ทำชั่วเกิดในนรกอเวจี ถ้าเศษของ มันก็เจริญกันนั้นไง ถ้าเจริญกัน ถ้าเวลาเจริญกัน เวลาเกิดขึ้นมา ใครก็เห็น เวลาองค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ เกิดเป็นกวาง เกิดเป็นกระต่าย ก็เกิดเหมือนกัน แต่เกิดไม่เล็กกว่านกระจาบ ไม่เกิดเล็กกว่านั้น

แต่ถ้าจิตทั่วไป คุณิ พระในสมัยพุทธกาล เวลาไปได้ผ้ามาจากญาติ มาถักมาทอใหม่ เสริม แล้วตัด เย็บ ซ้อม พຽงนี้จะได้เปลี่ยนผ้า ได้ผ้าใหม่ มันภูมิอกภูมิใจ คึนนั้นปัจจุบันทันด่วน ตาย คึนนั้นไปเกิดเป็นเส้นอยู่ในจิวนั้นนะ นี่จิตของเรามันเกิดได้ เวียนวายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดเป็น เส้น เป็นต่างๆ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เกิดต่ำกว่านกระจาบ นี่เวลาอำนาจ วาสนาบารมีของท่าน

นี่เง การเวียนวายตายเกิดในวัฏฏะๆ ถ้าการเวียนวายตายเกิดในวัฏฏะ มันถึงมาเป็น ความรู้สึกนึกคิดของเรานี้เง เวลาเราเกิดมาแล้วเราอยากจะคิดดีๆ อยากจะทำคุณงามความดี เรา อยากทั้งนั้นนะ เพราะว่า คุณิ การอบรม เพราะการศึกษาของเรา เราศึกษาได้ เราคิดได้ เรา แยกแยะได้ แต่เวลามันคิดไปแล้วมันไปไม่ได้ มันไปไม่ได้ๆ แต่เวลามันคิดถึงความเลวทราม มันไปได้หมดเลย ทำไมมันถึงเป็นอย่างนั้นละ

นี่เง แล้วคนที่มีอำนาจวาสนาเขาคิดอย่างนั้นไม่ได้ เขาคิดสิ่งที่เอาแต่ฟันแต่ไฟมาใส่ตัว เราเองไม่ได้ คิดอย่างนั้นไม่ได้เพราะอะไร เพราะตรงนี้เง ตรงนี้ ทำทานอย่างนี้ เราทำบุญกุศล ของเรา ได้ฟังธรรมของเรา เราแยกแยะของเรา เราแสวงหาของเรา เราทำของเรา อำนาจวาสนา บารมีเกิดตรงนี้ แล้วสิ่งที่มันเกิดขึ้นมา เราคัดเราเลือกของเรา เราแยกแยกของเราขึ้นมา แล้วเวลา จะประพฤติปฏิบัติ คุณิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาจะออกปฏิบัติ ๖ ปีไปศึกษา กับเขาๆ เขามีเทคนิค เขามีการสอน วิธีการสอนของโลกเยอะแยะไปหมด เพราะมันมีลัทธิ ศาสนาต่างๆ มหาศาลเลย มันมีทั้งนั้นนะ มันจะมีแนวทางไหนก็มีทั้งนั้นนะ ไปศึกษากับเขาแล้ว ก็ไม่ใช่ๆ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรารถนาเอง มากำหนดอานาปานสติ กำหนดความสงบของใจ ถ้าใจมันจะสงบ นี่สิ่งที่คุณคิดมันหลากหลายๆ

ศีล สมาธิ ปัญญา คำว่า “สมาธิๆ” เราก็คิดว่าสมาธิ เราก็มีสมาธิ คนเราปกติก็มีสมาธิ ถ้า ไม่มีสมาธิมันเป็นคนบ้าไปแล้ว ทีนี้สมาธิอย่างนี้ สมาธิสั้น สมาธิยาว คุณที่มีสมาธิที่ยาว คนที่มี สมาธิมันคง เขาทำอะไรเขาไม่ค่อยผิดพลาด เพราะเขามีสมาธิของเขาดี เขามีสติดี เขามีสมาธิดี สมาธิเป็นสมาธิของปุถุชน เวลาที่มีสมาธิก็คิดได้ คิดได้ก็มหัศจรรย์ นี่มหัศจรรย์ มันเป็นปุถุชน กัลยาณปุถุชน เวลาการประพฤติปฏิบัติมันต้องมีเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป นี่เวลาจะปฏิบัติ

ฉะนั้น เวลาทำความเข้าใจก่อน วาง วางโลกียปัญญา วางความคิดของโลก วางความคิดจากกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ความคิดจากสัญชาตญาณของเรา มันคิดของมันไป คนเรามีสัญชาตญาณนะ มันจะมีอุบัติเหตุ มันพยายามป้องกันตัวมันเอง มันมีสัญชาตญาณของมัน สัญชาตญาณ ถ้าสัญชาตญาณของคนก็เป็นสัญชาตญาณของคน สัญชาตญาณมันเกิด มันเกิดเพราะเหตุไฉนละ มันเกิดเพราะมันเกิดอุบัติเหตุ มันเกิดเพราะว่าเป็นปัจจุบันทันด่วน มันควบคุมไม่ได้

แต่ถ้าเราทำสมาธิของเราละ สมาธิของเราควบคุมได้ เราควบคุมได้ สมาธิ ใครเป็นคนดูแลมัน มีสติ ถ้ามีการประพฤติปฏิบัติ ถ้าขาดสติแล้วก็สักแต่ทำอะไรๆ มันต้องมีสติ คุณสิ เรามีสติเราขยับยั้งได้หมด เราคิดของเรา คิดขี้เกียจ คิดเกียจคร้านต่างๆ ถ้าเรามีสติ เราขยับยั้งมัน แต่เวลาถ้ามันคิดเป็นมรรค คิดเพื่อผลประโยชน์ เพื่อทำคุณงามความดี เพื่อครอบครัว เพื่อชาติตระกูลของเรา เหยียบคันเร่งมันเข้าไป เหยียบคันเร่งเข้าไป เพราะอะไร เพราะเรามีสติ ถ้ามีสติ มันควบคุมได้

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธๆ เราฝึกหัดใช้สติของเรา เราควบคุมของเรา ถ้าเราพุทโธได้ พุทโธได้เพราะอะไร เพราะจิตมันทำงานต่อเนื่อง นาโนใจ ความคิดอันเล็กน้อย ความคิดอันละเอียด แต่มันสะสมของมัน นาโน พุทโธๆๆ มันได้อะไร พุทโธมันก็คำบริกรรมไง ถ้าพุทโธมันก็คำบริกรรม แต่เนื้อหาของจิต เนื้อของความรู้สึก ถ้ามันอยู่กับพุทโธๆ มันไม่แฉลบ ไม่คิดใช้ใหม่

เวลาเราคิด เห็นใหม่ อีลู่ขุยแฉกไปมันเรื่อย ไม่มีขอบมีเขต ความคิดควบคุมไม่ได้ แต่มันบังคับให้คิดพุทโธ มันบังคับให้คิดพุทโธ ที่นี้จิตมันอยู่กับพุทโธๆๆ มันไม่คิดไปนอกเรื่อง นอกกราว ถ้ามันสะสมได้ มันต่อเนื่องได้ๆ นี่มันเพิ่มขึ้นด้วยความสงบ

เราอยู่เฉยๆ เราบังคับ สติมันพอ มันก็หยุด หยุดแล้วก็คิดอีก ธรรมชาติของธาตุรู้ ธรรมชาติของความรู้สึกนึกคิดมันเป็นแบบนี้ ถ้าธรรมชาติของความรู้สึกนึกคิดเป็นแบบนี้ แล้วมันมีวิชา พอมีวิชาขึ้นมา ความคิดหรืออวิชา ความไม่รู้ ความไม่รู้มันก็สะเปะสะปะ พอสะเปะสะปะมันก็ไปของมันไป

แล้วถ้าครอบครัวของมารมันต้องการสิ่งใดๆ เพราะคนมันมีความชอบ มีความปรารถนา มีความต้องการแตกต่างกัน ถ้าใครมีความต้องการแตกต่างกันมันก็ชวนขวายของมันไป แล้วการชวนขวายนั่น ถ้ามันชวนขวายเป็นคุณงามความดี ทำคุณงามความดี ขวนขวายเป็นดีก็

เป็นดี ถ้าชวนขวยในทางบาปอกุศลละ มันก็ชวนขวยของมันไป นั่นอวิชชามันชวนขวยของมันไป นี่ไง มันก็แตกกระสานซ่านเซ็นของมันไป เราพุทโธๆ บังคับไม่ให้มันไป บังคับไม่ให้คิดนอกเรื่องนอกราว ถ้ามันคิดเรื่องดีๆ ก็คิดพุทโธนี่ไง พุทโธมันก็คืออยู่แล้ว พุทโธมันจิตซัด มันจะคิดธรรมดา คิดให้มากไปกว่านั้น มากไปกว่านั้น เดี่ยวค่อยคิดๆ ถ้ามันมีสติ มีสมาธิแล้วเดี๋ยวเราค่อยคิด มันบำรุงรักษาของมัน นี่ไง จิตแท้ๆ มันเป็นแบบนี้

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ฟังธรรมๆ ฟังธรรมก็เพื่อเหตุนี้ไง คนเราเกิดมามีกายกับใจ สิ่งที่เราทำหน้าที่การงานของเราใช้หัวใจ ความรู้สึกนึกคิดนี้แสวงหาชวนขวยของเรา มาชวนขวยมาก็เป็นสมบัติของเรา สมบัติของชีวิตปัจจุบันนี้ไง แต่ปัจจุบันนี้ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดใจ แล้วจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดมา คูสิ สิ่งที่มีความรู้สึกนึกคิดอยู่นี้ มันก็มาจากอดีต สิ่งที่เราเคยย่ำคิดย่ำทำมา มันก็เป็นจริงเป็นนิสสัย ความคิดของเรา เราคิดไม่ดี เราไม่ต้องการ คิดไม่ดี เราอยากจะลบทิ้งไป เราอยากคิดที่ดี ทำไมมันคิดไม่ได้ๆ เพราะการฝึกฝนบารมีของคนมันไม่เหมือนกัน นี่เราสะสมๆ ตรงนี้ เราทำเพื่อคุณงามความดีของเรา ทำความดีของเรา ใครจะติฉินนินทา ใครจะถากถางอย่างไรมันเรื่องของเขา เราวัดเอาที่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีสรูธรรม สัจธรรม สืล สมาธิ ปัญญา เราวัดกันตรงนี้ เราวัดตรงนี้

ใครจะติจะชั่วมันวัดกันด้วยอารมณ์ความรู้สึก มันวัดกันด้วยความพอใจของเขา เราจะวัดกันด้วยสืล สมาธิ ปัญญา เราวัดกันด้วยสืลด้วยธรรม เราวัดกันที่นี้ ถ้าเราวัดกันที่นี้ ใครจะติฉินนินทา เรื่องของเขา เราไม่เชื่อ ไม่เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ไม่เชื่อแม้แต่ครูบาอาจารย์ที่สอน แต่เราทำคุณงามความดีของเรา

แต่เวลาเราค้นคว้า เราค้นคว้าในพระไตรปิฎก ค้นคว้าในทฤษฎี ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเอาตัวนี้เป็นตัวฐาน เป็นปักหมุด แล้วเราพยายามทำของเราขึ้นไป ใครจะติฉินนินทา เรื่องของเขา เรื่องของเขา ถ้าเวลาย้อนกลับมาที่เราละ มันเรื่องของเราแล้วแหละ เรื่องของใจของเรา เราจะวัดอย่างไร เราจะทำคุณงามความดีอย่างไร

ทำคุณงามความดีที่นี้ ทำดี ดีกว่าขอพร เรามาทำบุญกุศล เราทำเพื่อฝึกหัดใจเรานี้แหละ ถ้าทำหัวใจของเราแล้ว แล้วเราต้องการความดี ทำดีไม่ได้ดี ทำดีไม่ได้ดี...มันก็ดี ดีในตัวมันเองอยู่แล้ว ถ้าไม่ทำดีมันก็อีลุ่ยหลวมไปแล้ว แล้วถ้ามันทำดีขึ้นมาแล้วเรามีสติมีปัญญาชวนขวย

มาเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ต่อไปนี้เราเลี้ยงหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรามันเข้มแข็ง หัวใจมีจุดยืนขึ้นมา การทำหน้าที่การงานเบาสบายไปหมด

มันเป็นหน้าที่ของมนุษย์ มนุษย์เกิดมาต้องมีหน้าที่การงาน ถ้ามีหน้าที่การงาน เพราะเราต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อเลี้ยงชีพเรา ถ้าเลี้ยงชีพเราแล้ว เลี้ยงชีพๆ เลี้ยงชีพ เราก็จะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอย่างนี้ใช่ไหม เลี้ยงชีพแล้วก็เลี้ยงชีพแค่นี้หรือ ถ้าเลี้ยงชีพแล้ว คุณติ หายใจเข้าและหายใจออก โดยธรรมดาของสิ่งมีชีวิตมันก็ต้องหายใจของมันเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้าเรามีสติ เวลาเรามีสติ เรากำหนดลมหายใจเข้านี้ทุกพุท ลมหายใจออกนี้ทุกโร มันก็เป็นประโยชน์กับเราขึ้นมาแล้ว ของที่มันมีอยู่ในปัจจุบันนี้ เพียงแต่เราไม่หยิบมาใช้ เราไม่รู้จักใช้ไม่รู้จักสอยในโอกาสความเป็นมนุษย์ โอกาสสิ่งที่มีชีวิต เราไม่ได้หยิบมาใช้ เราก็ต้องหายใจอยู่แล้ว หายใจแล้วมันหายใจเฉยๆ แต่จิตมันก็คิดไปเรื่อยเปื่อย ถ้าหายใจแล้วมันมีสติมีปัญญาด้วย พุทธานุสติมันมาแล้ว ถ้ามันมา เราสะสมของเรา พุทโรๆ ไม่ให้มันคิดนอกเรื่องนอกราวไป

เวลาจิตมันสงบ มันสงบมันก็มีคนดูแลรักษา เพราะมีสติมันบังคับมาตั้งแต่ต้น ถ้ามันจะสงบเข้าไป แต่ก่อนที่มันจะสงบขึ้นไปมันก็แปลกประหลาดมหัศจรรย์ของมัน มันก็ทำอะไรไม่ได้ แต่ถ้าเราฝึกหัดเราบ่อย เราเจอบ่อยๆ เราเจอทีแรกเราก็ไม่รู้จักมัน แต่เราเจอแล้วเราพิจารณา เราใคร่ครวญของเรา เราดูแลรักษาของเรา พอรักษาของเรา ชำนาญในการดูแลรักษาธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ ถ้าเรารักษาที่เหตุให้ดี ผลมันต้องตามมาอย่างนั้นนะ เราทำเหตุที่ดี ผลต้องตามมา

แล้วความดี ความดีทางโลก เราทำความดีแล้วก็ก็เป็นความดีกับโลกนี้ ความดีนี้เป็นอำนาจวาสนาเรามี ทำความดีเป็นความดี นี่มันเป็นผลของวัฏฏะ แต่ถ้าเราพุทโรๆ คุณติ เวลาหลวงตาท่านจะสิ้นชีวิต ท่านบอกไม่ต้องให้ใครมาทำบุญให้เรานะ ไม่ต้องการของใคร ท่านทำสมบุรณ์พร้อมแล้ว

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติมีปัญญา ถ้าสติของเราก็เป็นสติของเรา สมาธิก็เป็นสมาธิของเรา ถ้าเกิดปัญญาก็ปัญญาของเรา ของเรา ไม่ต้องทำมาให้ ฉันทาของฉันทันเสร็จ ฉันทาไปเอง ไม่ต้องอุทิศส่วนกุศลไป แต่ในผลของวัฏฏะมันก็มีความระลึกถึงเป็นเรื่องธรรมดา สายบุญสายกรรมไขว้ใหม่ เวลาญาติพี่น้องเราเสียชีวิตไป เราก็ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้เขาไป สิ่งที่สรรพสัตว์ทั้งหลาย สัพพะ สดุดา ขอให้สรรพสัตว์ทั้งหลายมีความสุข มีความร่มเย็นเป็นสุขในใจเขา

ของเราก็เหมือนกัน เราก็พยายามแสวงหาของเราแน่แหละ ถ้าเรามีสติมีปัญญา จิตใจเรามีหลักมีเกณฑ์ สัพพะ สุตตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุขๆ เกิด ถ้าทุกคนมีความสุขๆ หหมด เราก็มีความสุขด้วย ถ้าทุกคนไม่มีความสุขเลย มีแต่ความทุกข์ยาก เราก็ธรรมสังเวชนะ เราเห็นแล้วก็สังเวชนะ ทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนี้ ก็เขาทำของเขา มา เขาทำที่ไหนล่ะ เขาทำที่ความคิดเขา เขาคิดอย่างนั้น เขาคิดอย่างนั้น เขาทำอย่างนั้น เขาก็ไปกว้านเอาความทุกข์มาอย่างนั้น แล้วเราก็ยื่นมือ เขาไปชวนขวยมา กินเหล้าเมา หย่าเปมิความสุขตรงไหน เขามีความสุขของเขา แล้วเขามีปัญหาไปหมดเลย เขามาจากไหนล่ะ ก็มาจากความคิดเขา แล้วถ้าความคิดเขาคิดดี เขามีศีล เขาก็หยุดได้ ถ้าคนมีศีลเขาหยุดได้นะ สุขภาพเขาก็ดี แล้วปัญหาที่เกิดขึ้นก็ไม่มี แล้วเขายังมีเงินมีทองในกระเป๋าเขาอีก นี่ถ้าเขาคิดได้

ฉะนั้น ถ้าเรามองไป เรามีสติมีปัญญา เราอยู่กับโลก เห็นแล้วมันสังเวช สังเวช มันเป็นความคิดเขา ไปบอกเขาก็ไม่เชื่อ “โธ่! พระบวชมาตั้งแต่เด็กจนโตไม่เคยกินเหล้าเหมือนเรา ขวดเป็นหมื่นเป็นแสน โธ่โธ! เรามีศักยภาพ” นี่มันยังคุยโม้มันอีกนั่นนะ เพราะมันภูมิใจ มันพอใจของมัน โธ่เราก็สังเวช นี่ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญาขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับเราๆ

สร้างอำนาจวาสนาบารมีที่นี้ ถ้าสร้างอำนาจวาสนาบารมีที่นี้ ถ้าใจมันคิดดี ใจมันทำคุณงามความดีของมัน เราสร้างแล้ว มันมองแล้วมันสังเวช แต่ในทางโลก ทางโลกทางที่เขาเป็นนักเลงหัวไม้ เขาว่าเขาดี เขาเก่ง เขาทำแล้วเขามีอิทธิพล แต่พวกเราคุณแล้วนะ ถ้าเขามีอิทธิพล เขาก็ต้องมีบารมีของเขา มา แต่เขาทำนั้นเขาทำเพื่ออะไรล่ะ

คุณสิ เวลาหลวงตาท่านมีอิทธิพลใหม่ ท่านน้อมนำประเทศชาติไปแนวทางเดียวกันได้เลย แต่นี่อิทธิพลอย่างนี้อิทธิพลทางธรรม ถ้าอิทธิพลเอามาทำคุณประโยชน์ มันเป็นประโยชน์อย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเขาทำคุณงามความดีของเขา เขาจะได้ประโยชน์ของเขา ถ้าเขาทำความชั่วของเขา เขาก็กว้านเอาไฟนเอาไฟมาในหัวใจของเขา นี่ทำของเขา แล้วเราล่ะ เราเห็นแล้วเราก็ย้อนกลับมา เราไม่ทำอย่างนั้นนะ เราไม่ทำอย่างนั้น ถ้าเรามีอำนาจวาสนาขนาดไหน เราจะทำประโยชน์กับโลกได้ ก็ทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ ทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เราไม่ทำอย่างนั้น เราจะทำหัวใจของเรา ทำหัวใจของเรา เราต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา ถ้าเป็นสมาธิ เรารู้ว่าเป็นสมาธิ ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เราก็เกิดปัญญาขึ้นมา แล้วเกิดปัญญาขึ้นมาแล้ว ชีวิตนี้มันมีค่า มี

ค่ามาก ๆ เลย มีค่ามาก ๆ เพราะอะไร เพราะความรู้สึก ทำสมาธิได้ โอ้อโฮ! มหัศจรรย์ แล้วถ้ามัน เกิดปัญญาได้ โอ้อโฮ! คนมีปัญญานานนี้เขี้ยวหรือ เวลาปัญญามันหมุนนะ ธรรมจักรมันหมุน โอ้อโฮ! มันมหัศจรรย์ขนาดนี้เขี้ยวเนาะ มนุษย์มันมหัศจรรย์ขนาดนี้ นี่มันมีค่าที่นั่นนะ

มนุษย์มีค่ามาก ชีวิตมีค่ามากเลย มีค่า มันสามารถทำให้รู้แจ้งได้ สามารถทำให้จิตใจนี้บัวบานกลางหัวใจได้ ดอกบัวบานท่ามกลางหัวใจเลย มันมหัศจรรย์ขนาดนั้นนะ แล้วถ้าทำได้ ทำได้ มันเป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันติภูมิจุโก มันรู้ภายในใจของใจดวงนั้น แล้วใจดวงนั้น ถ้าใครมีปัญหาในเรื่องการประพฤติปฏิบัติ ใจดวงนั้นสามารถจะชี้แนะ สามารถที่จะบอกคนอื่นได้ เพราะเขาทำของเขาได้แล้ว เขาทำของเขาได้ เขามีประสบการณ์ของเขา เขาเข้าถึงเทคนิคของมัน มันมีเทคนิคของมัน

หลวงตาเวลาท่านพูดถึงหลักธรรมๆ ท่านบอกในพระไตรปิฎกท่านก็ค้นคว้ามา มันไม่มีหรอก มันมีประสบการณ์จากหัวใจ มันมีประสบการณ์จากการกระทำ แล้วจากใจดวงนั้น ท่านจะสอนใจมีดบอดอย่างพวกเรา ใจมีดบอดอย่างพวกเราจะทำบุญกุศลเพื่อตอกย้ำที่นี้ไง ให้เราอยู่ใกล้ชิดกับศาสนา ใกล้ชิดกับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้จิตใจใกล้ชิดพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ใจมันจะเป็นเอง อริยบุคคลเป็นที่ใจ นางวิสาขาไม่ได้บวช ไม่ได้เรียน เป็นพระโศดาบัน เป็นที่ไหน เป็นที่ในใจของนางวิสาขา เอวัง